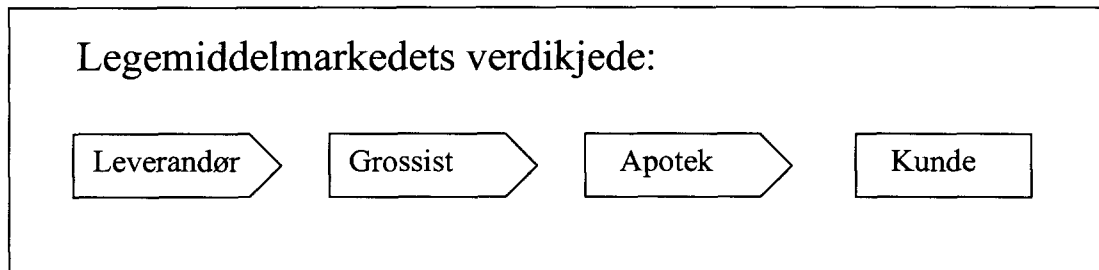

Vedlegg 2 til NAFs høringsuttalelse

Nærmere om aktørene i verdikjeden

Strukturen i markedet for omsetning av legemidler har endret seg vesentlig etter at den nye apotekloven trådte i kraft fra 1. mars 2001.

Den største endringen i markedsstrukturen har skjedd i form omfattende horisontal konsentrasjon i form av kjededannelser i apotekleddet og sterk grad av vertikal integrasjon mellom grossister og apotek ved at hver av de tre etablerte grossist-/apotekkjedene har felles eier, i hovedsak med internasjonale forgreininger.

Produsent/Leverandør

Det er i dag 297 legemiddelbedrifter med markedsføringstillatelse på det norske markedet. De 8 største bedriftene står for i overkant av halvparten av den totale legemiddelomsetningen. Med få unntak er disse datterselskaper av internasjonale legemiddelprodusenter. Det er kun 6 bedrifter som har legemiddelproduksjon i Norge.¹

ECON har i sin rapport "Medisin for fellesskapet" (2003-108) beskrevet legemiddelindustrien på følgende måte: "De største legemiddelfirmaene er blant verdens største selskaper, og har god lønnsomhet. Gjennom patentlovgivningen får produsenter monopol på salg av nye legemidler. Den kan således i utgangspunktet forlange relativt høye priser, særlig for legemidler som reduserer kostnadene ved annen type behandling eller gir pasientene et vesentlig bedre eller lengre liv. Legene styrer om lag 2/3 av legemiddelforbruket gjennom forskrivningsretten, men har ikke noe økonomisk ansvar for forbruket og har i liten grad oversikt over tilgjengelige legemidler. Kombinasjonen av lav prisfølsomhet hos etterspørerne og begrenset kunnskap hos legene gir industrien makt"

Grossistleddet

Det er tre legemiddelgrossister som dekker det norske markedet. Disse er i hovedsak eid av internasjonale selskaper:

- NMD Grossisthandel AS, er eid av NMD AS, som igjen er eid tyske Celesio AG.
- Apokjeden Distribusjon AS, er eid av Apokjeden AS som igjen er eid av Tamro Oy (78 pst) som er eid av tyske Phoenix (78 pst), Norske apotekere (17 pst.) og COOP (5 pst).
- Holtung AS, som er eid av britiske Alliance UniChem Plc.

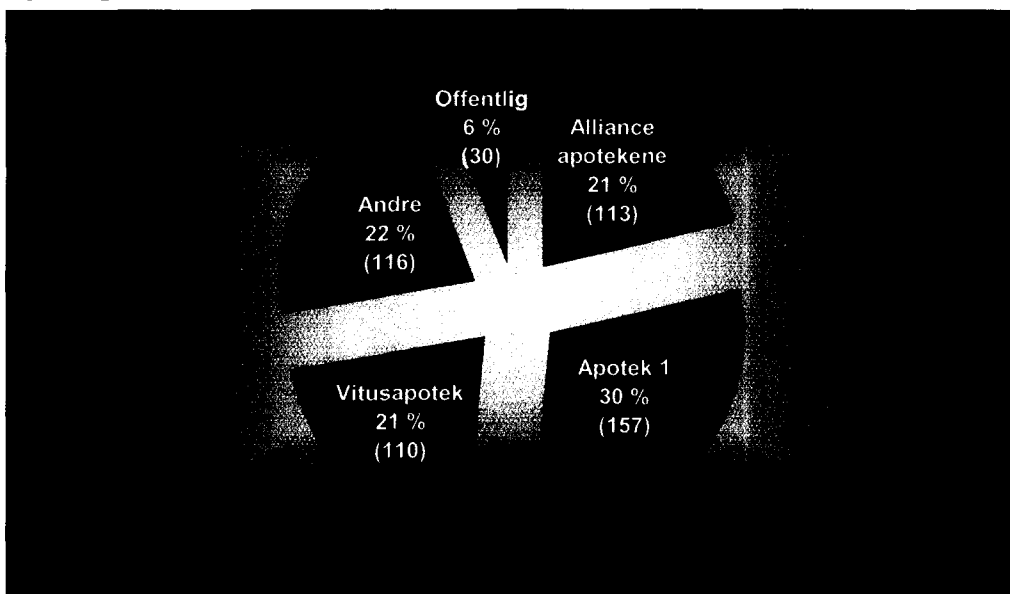
¹ ECON, Rapport 2004-010 "Evaluering av apotekloven og indeksprissystemet".

Strukturen i grossisteledet har ikke endret seg vesentlig etter ny apoteklov. Forskjellen er at de tre grossistene er integrert med hver sin apotekkjede, og de integrerte selskapene ”kontrollerer” dermed store deler av apotekleddet.

Apotekleddet

De totalt 526 apotek i Norge pr 5. juni 2004, fordeler seg på følgende grupperinger:

Figur. Apotek fordelt på apotekkjeder

Kilde: NAF

Kjedeapotek

I figuren over fremkommer bl.a. andelen apotek som er 100 pst eid av hhv:

- Vitusapotek er eid av NMD AS
- Apotek 1 er eid av Apokjeden AS
- Alliance apotekene/Alliance UniChem Norge AS er eid av Alliance UniChem Plc.

Delvis kjedeide apotek

I tillegg har de ovennevnte selskapene deleierskap (minoritet) i om lag 40-50 av de totalt 116 apotekene som er presentert under kategorien ”andre” i figuren over.

Apotek i et kjede-/innkjøpssamarbeid

Av de 116 som er hel- eller majoritetseide av andre enn apotek-/grossistkjeder, er mer enn 100 tilknyttet en eller annen form for frivillig innkjøps- eller kjedesamarbeid.

Frittstående apotek

Et fåtall apotek (10-15 apotek) er ikke tilknyttet en kjede på annen måte enn gjennom en leveringsavtale med en grossist.

Offentlige/sykehusapotek

Det er i dag 30 offentlige eide apotek (sykehusapotek) i Norge. Sykehusapotekene er en del av spesialisthelsetjenesten. Som følge av sykehusreformen ble de organisert i egne helseforetak eller ansvarlige selskaper, eid av de regionale helseforetakene

Formålet for sykehusapotekene er at de skal sikre sykehusene legemiddelforsyning av riktig kvalitet til rimeligst mulig pris. Sykehusapotekene skal også være sykehusenes og pasientenes kompetansesenter for legemidler og, så langt det er mulig, produsere de legemidler som ikke kan skaffes på annen måte.